

NAŠA VAS

GLASILO SLOVENSKE REPUBLIKANSKE STRANKE.

Izhaja vsak četrtek.
Stane celoletno 20 Din. (80 K)
" pol leta 10 Din. (40 K)
za inozemstvo 35 Dinara letno
za Ameriko 1 Dolar

Uredništvo in upravništvo lista:
Celje, Razlagova ulica 11.
Glavni urednik: Anton Novačan.

Oglasi za vsak mm višine stolpca (64 mm) K 1-20
Mali oglasi do 30 mm stolpca (64 mm). . K 1-
Pri stalnih inseratih znaten popust.

Kmetska kultura in gospodska (mestna) civilizacija.

Angleži imajo modri pregovor: Bog je vstvaril vas, mesto pa so si izmislili ljudje.

Ta pregovor je nastal po sv. pismu ki nam pravi, da je Bog Adamu dejal: V potu svojega obraza boš jedel svoj kruh! In zares — na kmetih jedo slabi starci kakor tudi nemočni otroci ravno v potu svojega obraza svoj kruh, ki ga na vasi pridobivamo le s kulturo ali z obdelovanjem zemlje.

Beseda kultura pomeni namreč najprej obdelovanje zemlje, torej najvažnejše in skoro najtežje človeško opravilo. Takšnega opravila v mestu ni, ali pa zelo malo. V mestih trgujejo, v mestih je promet in vsakovrstno modrovanje, a v današnji dobi velikih mest se pogostokrat zgodi, da ostanejo tisoči delavcev proti svoji volji brez dela, veliko število visoke gospode pa navadno dela, kar hoče, ali dela malo ali pa sploh ne dela nič. Očitno je torej, da je kmetska kultura starejša in veljavnejša kakor mestni promet in gospodska modrovanja, t. j. mestna civilizacija.

Toda v tem imamo še eno večjo in važnejšo razliko. Na kmetih nas vsak naš korak vodi v krasno božjo naravo, in če se pomudimo na vasi samo kako uro, vidimo, da živi v vsaki kmetski hiši in — lahko rečemo — tudi v vsaki kmetski duši sam ljubi vsemogočni Bog.

V mestu so namesto lepe prirode hiše in palače in namesto pobožnega ljudstva veličasne cerkve. V teh cerkvah je v oltarju po nauku naše katoliške vere prisoten sam Bog v oltarskem zakramentu, toda zunaj teh cerkva ni v mestu niti sledu o Bogu. Na vasi pa je na vsakem križpotju razpelo, in kar je še važnejše, povsod se pozdravljajo s „Hvaljen bodi Jezus Kristus“. Z Bogom začenjajo vsako delo in vsako jed in sicer tako, kakor je pravilno: Iskreno in enostavno, brez mnogih in izbranih besed, prav tako, kakor nas je učil naš božji Zveličar, da molimo Boga v duhu in v resnici.

Po mestih častijo javno Boga le na kakšni paradi, recimo pri procesiji na Telovo in še to bolj z jezikom nego s srcem. Ona visoka uradna gospoda, ki se na takih procesijah drži jako opice, ne molijo niti z jezikom.

V tej kmetski enostavnosti, toda iskreni in živi veri v dobrotljivega, pravičnega in vsemogočnega Boga — v tem je takšna duševna kmetska kultura, kakor je obdelovanje zemlje kmetska materialna (gmočna) kultura. Namesto tega pa ima mesto svoja vsakovrstna podjetja in svojo umetnost.

In sedaj še nekaj, kar je najvažnejše: do svetovne vojne je tudi na kmetih mnoga duša spala, je bilo tudi na kmetih mnogo mrtvih duš, toda

strahovita svetovna vojna je vse kmetske duše zbudila in poživila. Zbudila jih je tako, da sedaj vsak kmet o vsem tem premišljuje in vse presoja in da nič več slepo in topo ne veruje. Pred vojno so celi kmetski narodi — pa tudi mi Hrvati in Slovenci — bili tako lahkoverni kakor mali otroci, ki mislijo, da ima cesar denarja in vojakov kolikor le hoče, in da cesar po neki višji nadnaravni sili res vse ve in vse more, ter je kmetsko ljudstvo v svoji strahoviti nevednosti trdno verovalo, da bi mu bilo takoj bolje, če bi cesar vedel za vse njegove muke in nadloge, za vse gospodske krivice in nasilja. Priti je moral šele vihar ruske kmetske in delavske revolucije, ki je za vedno odpihnil ruskega carja, ter polom nemškega in avstro-ogrškega militarizma, ki je podrl nemškega in avstrijskega cesarja in — tedaj je šele ves kmetski narod jasno spoznal, da ves denar izvira v kmetskem in delavskem znoju in da je vsa vojaška sila v kmetskih in delavskih mišicah.

In čim je to kmet jasno spoznal, tedaj je uvidel, da more in mora biti tako probudjeni narod sam svoj gospodar in da sme biti in ostati nad njim samo še eno in edino veličanstvo — veličanstvo Božje.

In tako se je v svetovni vojni razvila kultura kmetskega uma, ki je vsa v teh-le dveh besedah: Kmetska republika.

Skozi tisoče in tisoče let se je razvijala kultura kmetskih poljan in le kmetskim mišicam, kmetskim žuljevim dlanem stoterih in stoterih kmetskih rodov se imamo zahvaliti, da je postala skoro cela Evropa en sam pravi vrt. Takšen vrt je posebno naša Hrvatska in še bolj Slovenija, kjer ni — kolikor jo jaz poznam — niti koščeka neobdelane zemlje. Kje je še torej norec ali zločinec, ki se ne bi poklonil že pred to prvo materialno kmetsko kulturo?

Ali tu je še — kakor sem omenil — tudi kmetska kultura srca in duše, živa in neomajna vera v Boga in danes na srečo tudi kmetska kultura, uma, možgan in glave — in to je kmetsko republikanstvo.

Prva kultura nam daje vsakdanji kruh in varno streho nad glavo; druga nam daje duševni mir in zadovoljstvo, tretja nam prinaša trajni svetovni mir, splošno pravico in popolno svobodo. Zato je prišel čas, da vse prebudjene slovenske vasi napravijo kmetski republikanski krog in da v ta krog ali vsaj kraj njega stopi tudi prebudjeno slovensko delavstvo, slovensko meščanstvo in slovenska šolana inteligencija. Z njihovo pomočjo bo slovenska vas kmalu osvobodila sebe in nje; toda tudi brez te pomoči bo osvobodila — sebe.

V Zagrebu, na binškošni pondeljek 1922.

Stjepan Radić,
predsednik HRSS.

Seljačka kultura i gospodska (gradska) civilizacija.

Englezi imadu ovu mudru poslovicu: Selo je stvorio Bog, a grad su izumili ljudi.

Ta je poslovice nastala prema Sv. Pismu, koje nam veli, da je Bog Adamu rekao: U znoju lica svoga jesti ćeš kruh svoj! I zaista — na selu i slabi starci i nejakia djeca baš u znoju lica svoga jedu kruh svoj, do kojega se tu dolazi samo kulturom ili obradivanjem zemlje.

Rieč kultura naime upravo i znači najprije obradivanje zemlje, dakle najvažniji i gotovo najteži čovječji posao. Takvoga posla u gradu nema ni malo ili vrlo malo. U gradu se trguje, u gradu se promeće i na svaki način mudruje, a u današnje doba velikih gradova prečesto se dogodi, da na tisuće radnika proti svojoj volji ostaje bez posla, a veliki broj visoke gospode obično hotice radi ili malo ili ne radi ništa.

Očito je dakle, da je seljačka kultura i starija i vriednija od gradskog prometa i gospodske mudrije, t. j. od gradske civilizacije.

Ali je tu još jedna veća i važnija razlika. Na selu nas svaki naš korak vodi v divnu Božju narodu, a ostanemu li na selu samo koji sat, vidjet ćemo, da je u svakoj seljačkoj kući i — možemo reći — u svakoj seljačkoj duši sam dragi svemogućći Bog.

U gradu su mjesto prirode liepe kuće i palače, a mjesto pobožnoga naroda veličanstveni hramovi. I u tim je hramovima u oltaru prema naucima naše katoličke vere sam Bog prisutan u oltarskom sakramentu, ali izvan tih hramova nije u gradu Bogu gotovo ni traga. A na selu na svakom je križanju razpelo i — što je još važnije — svuda se pozdravlja „Hvaljen Bog“, „Hvaljen Isus“ — S Bogom se počima svako djelo i svako jelo i to onako kako i treba: iskreno i jednostavno, bez mnogih i bez kićenih, rieči, upravo onako, kako nas je učio naš božanski Spasitelj, da se Bogu molimo u duhu i u istini.

U gradu se Bog moli javno, samo na kakvoj paradi n. pr. na Tielovskoj procesiji, i to više jezikom, nego li srcem, a ona visoka službena gospoda koja se na takvoj procesiji drže kao majmuni, ne mole se ni jezikom.

U ovoj seljačkoj jednostavnosti, ali iskrenosti i živoj vjeri u dobroga, pravednoga i svemogućčega Boga — u tom je takva duhovna seljačka kultura, kako je u obradivanju zemlje seljačka kultura materialna. Mjesto toga ima grad svoja svakovrstna poduzeća i svoju umjetnost.

A sad još jedno i najvažnije: do svietskoga rata i na selu je mnoga duša spavala, a bilo je — i na selu — čak i mrtvih duša. Ali je strahoviti svietski rat sve seljačke duše

probudio i oživio. Probudio ih je tako, da sada i svaki seljak o svem razmišlja i sve prosudjuje i da ništa više slipeo i tupo ne vjeruje. Prije rata čitavi seljački narodi — pa i mi Hrvati i Slovenci — bili su tako lakovjerni kao ona malena djeca, koja misle, da car ima novaca i vojnika koliko god hoće i da car po nekakvoj višoj nadnaravnoj moći gotovo sve zna i vse može, te je seljački narod u onoj strahovitoj svojoj neukosti čvrsto vjerovao, da bi narodu odmah bolje bilo, kad bi car dobro znao za sve narodne muke i nevolje, za sve gospodske nepravde i nasilja. I morao je doći vihor ruske seljačke i radničke revolucije, koji je za uvijek odpuhnuo ruskoga cara te slom njemačkoga i austrijsko-madžarskoga militarizma, koji je srušio njemačkoga i austrijskoga cara — i sada je istom sav seljački narod jasno spoznao, da je sav novac u seljačkom i u radničkom znoju i da je sva vojnička snaga u seljačkim i radničkim mišicama.

I čim je to seljak jasno spoznao, onda je vidio i to, da ovakav probudjeni narod može i mora biti sam svoj gospodar i da nad njim smije biti i ostati samo još jedino veličanstvo — Veličanstvo Božje.

I tako se u svietskom ratu razvila seljačka kultura, koja je sva u ove dvie rieči: Seljačka republika.

Kroz tisuće i tisuće godina razvijala se kultura seljačkih polja i hvala seljačkim mišicama, seljačkim žuljevitim dlanovima stotina i stotina seljačkih pokoljenja cela je gotovo Europa postala jedan pravi perivoj. Takav je perivoj naročito naša Hrvatska, a još više Slovenija, u kojoj — koliko ju ja poznam — nema nigdje ni komadića neobradjenoga tla. Pa gdje je onda taj ludjak ili taj zločinac, koji se ne bi poklonio već ovoj prvoj materialnoj seljačkoj kulturi?

Ali tu je — kako sam spomenuo — još i seljačka kultura srca i duše, živa i neprekidna vjera u Boga i sada evo srećom i seljačka kultura uma, mozga, glave — a to je seljačko republikanstvo.

Prva nam kultura daje svakdanji kruh i sigurni krov nad glavom; druga nam daje duševni mir i zadovoljstvo; treća nam donosi trajni svietski mir, sveobću pravicu i potpunu slobodu. I zato — sad je došao čas, da sva slovenska probudjena sela stvore jedno seljačko republikansko kolo i da u to kolo ili barem uz nje stane i probudjeno slovensko radništvo, slovensko gradjanstvo in slovenska školana inteligencija. S njihovom pomoću selo će brže osloboditi i sebe i njih. Ali će i bez te pomoći osloboditi — sebe.

U Zagrebu, na duhovski pondeljek 1922.

Stjepan Radić,
predsjednik HRSS.

Militarizem.

Pešadija! Z odpravo nepotrebne konjice, z redukcijo konj pri artileriji in odpravo konj za lastno uporabo oficirjev smo prihranili, kakor smo izračunali v 22., 24. in 25. številki „Naše Vasi“ 500.000.000.

Danes pa hočemo dokazati, da tiči tudi v pešadiji precejšen zaklad za gospoda fin. ministra.

V vsaki moderni državi obstoja zakon, da služi za vzdrževanje javnega miru in reda, kakor tudi javne varnosti v notranjosti države v prvi vrsti orožništvo in policija, medtem ko je vojaštvo določeno ponajveč le za obrambo pred zunanjimi sovražniki.

Ker imamo v naši državi itak zelo bogato dotirano število orožništva in policije, smo mišljenja, da bi v današnjih težkih denarnih časih zadoštal za vezbanje moštva za vojno službo pri enem polku namesto treh bataljonov samo en bataljon.

Vzemimo, da imamo 40 polkov á 3 bataljone in 3 mitraljezna odelenja dobimo 120 bataljonov in 120 mitraljeznih odelenj.

Odpadlo bi torej 80 bataljonov in 80 mitraljeznih odelenj.

Pod predpostavko, da ostanejo štabi polkov, vseh 120 bataljonov in vseh čet še nadalje, prihranimo z gornjo redukcijo preračunano v številu moštva in konj sledeče:

1. Moštvo: pri 40 polkih po 2 pisarja = 80 mož; pri 80 polkih po 1 pisar = 80 mož; pri 240 polkih po 60 mož = 14.400 mož; pri 80 mitral. odelenj po 20 mož = 1.600 mož. Skupaj 16.160 mož.

2. Konji: pri 40 polkih 80 ofic. konj za lastno uporabo; pri 80 bataljonih 80 ofic. konj za lastno uporabo; pri 240 četah 240 ofic. konj za lastno uporabo; pri 70 mitralj. odelenjih po 5 drž. konj = 400 drž. konj.

V denarju: Prehrana računana pri enketni preiskavi generala Žečeviča od strani voj. strokovnjakov stane dnevno šest dinarjev ali 24 kron za vojaka, to je za 16.160 mož na dan 1.993.840 K, na leto 717.782.400 K.

Mezda na dan za vojaka: 2 K znaša torej za reducirano moštvo

dnevno 32.320 K, na leto 12.500.000 kron, ker so mezde podčastnikov višje.

Obleka s čevlji in perilom! Po izkušnjah porabi vsak vojak letno 1 hlače, 1 bluzo, 1 kapo 1 par čevljev s 4 pari podplato in 2 garnituri perila. Ako vzamemo za navedeno obleko in perilo najnižjo svoto, to je samo 1200 kron, znašajo izdatki na leto 1.163.320.000 K.

Računati še je izdatke za stanovanja, postelje, razsvetljava, kurjavo, zdravila, kopališča, desinfekcijo itd.

Konji za lastno uporabo odpadejo, ker so že itak črtani v poprejšnjem računu (Glej „Naša Vas“ štev. 25).

Ostalo bi torej preračunali samo oskrbovanje 400 drž. konj. Ker pa moramo pustiti pri vsakem polku za štabe brez trup tudi nekaj konj odbijemo samo 200 konj, s čim bi se prihranilo pri krmi itd. (Glej „Naša Vas“ štev. 24) približno 5.000.000 K.

Vsi prihranki pri pešadiji bi znašali torej nemalo svoto 1.900.000.000 kron, vsi prihranki pri kavaleriji, artileriji, z redukcijo oficirskih konj, kakor smo izračunali v prejšnjih štev. tega lista pa nič manj kot 2.500.000.000 kron.

Ali nam je treba še iskati po svetu denarja, ako ga lahko dobimo pri g. vojnem ministru. Bojimo se pa, da bi g. fin. minister prej zamorca opral, kot pa dobil od našega voj. ministra to posojilo, katero bi po našem mnenju učinkovalo na razvoj države tako blagodejno, kot učinkujejo pravilno uporabljena umetna gnojila ra razvoj naših kmetijskih rastlin.

B.

Osvobojenje Jugoslovanov.

Ko smo se vrnili leta 1918 iz raznih bojišč na naše domove, so nas pozdravljali vsakovrstni politični voditelji, nam prepevali o svobodi in narodnosti in ustanovili narodno državo SHS. Vsi smo bili polni nad in upov na boljšo bodočnost, kajti vedeli smo, da tičijo v Jugoslaviji ogromna prirodna bogastva in ne more pri-manjkovati ne kruha, niti drugih življenskih potrebščin. Zaupali smo našim voditeljem, ki so nam obljubovali

straže ali pa našega profosa, po imenu Korošca, moža iz kranjskega Zagorja, ki je bil kot črnovojnik prisiljen vršiti nalogo jetničarja. Bil je dober mož in blaga duša in če še živi, naj mu da Bog vsega dobrega za vse majhne dobrotice, ki nam jih je izkazal. Ako ga je pa že pokosila nemila smrt, bodi mu zemljica lahka, v kateri počiva njegovo plemenito srce. Korošec nama je prinesel nekega dne cigarete, zavite v prvo stran graškega lističa „Kleine Zeitung“. Spominjam se, da je bil tisti dan za naju velik praznik, zakaj v tistem kosu časopisa sva našla kratek telegram z napisom „Schwierige Kriegführung in Serbien“ (težkoče vojevanja v Srbiji). Mikuž je skakal od veselja. Stopal je po ozki celici sem in tje in je neprestano ponavljal tiste nemške besede.

— Ah, jih že imajo: Srbski kmet se ne boji. Pa Rusija, velika Rusija pritisne na Karpate. Vse bo drobno pred Rusijo. Je kje kaj od Rusov?

Prebiral je hlastno kos časopisa, ga obračal na vse strani, toda o veliki Rusiji ni bilo niti črke. In ker ni bilo stvarnosti, naju je povzdignila domišljija in z dobrim srcem sva delila veliko Avstrijo v mali tesni jetniški celici.

Vsak dan so nas pustili na dvorišče, da se sprehodimo na svežem zraku. Gnetli smo se po ozkem dvo-

vse najboljše. Toda ravno v tem smo se zmotili. Zaupali smo našo usodo ljudem, katerim ni bilo mar za narod in državo — ljudem, ki poznajo v svoji balkanski nenasitnosti le samega sebe in svojo porodico. Za njimi pridejo na vrsto drugi sorodniki, prijatelji, izvozniki in bankirji. Le ti izkoriščajo naše bogate zaklade, uboga delavska para pa naj živi od trdih kosti, ki odpadajo od njihove bogate mize.

Vlada se je že večkrat izmenjala, toda vsakokrat samo posamezne osebe, tako da imamo danes polno ministrov na razpoloženju z mastnimi penzijami. Opozicije so v Beogradu samo papirne, najostrejša je bila še komunistična. Ker si pa vlada ni pustila dopasti ostre kontrole, ki bi jo ovirala in motila pri delu, je proglasila komuniste za državni nevarne elemente, jih iztirala iz parlamenta in nekaj pometala v ječe. Mi pa vidimo ravno pri državnih krmilarjih veliko nevarnost za obstoj države. Z bajoneti se ne da stalno dobro vladati, treba je pozitivnega dela — nasilje rodi protinasilje. Ali delajo to vsled nesposobnosti, ali pa hudobnosti, ali mogoče vsled intrig iz Pariza ali generala Wrangla?

Vedno jasneje vidimo, kako se krha s silo in proti volji naroda skovani centralizem. Prvi udarec mu je dala Hrvatska Republikanska Seljačka Stranka, ki je pod svojim predsednikom Stjepanom Radičem zbrala ves hrvaški narod pod svoje okrilje in pokazala odločno, da ne mara sodelovati z ljudmi proti interesom države in volji naroda.

Drugi udarec mu bo dala Slovenska Republikanska Stranka pod vodstvom pisatelja Antona Novačana, ki bo v najkrajšem času združila slovenske kmete in delavce, kakor tudi male obrtnike in uradnike v eno enotno fronto proti vsem ljudskim izkoriščevalcem. Naša čista in smiselna republikanska ideja je tako močna, da se bo v najkrajšem času razširila ne samo v Sloveniji, ampak tudi v Bosni, Hercegovini, Banatu, Črni gori, Macedoniji in Bulgariji.

Prijatelji in somišljeniki republi-

kanske ideje! Ne držimo križem rok, ampak vsak naj stori svojo dolžnost, da bo zmaga čimprej naša. Priti mora čas, ko bo zadonel republikanski glas po celem Balkanu in takrat se bomo združili vsi Jugoslovani sporazumno po želji in volji jugoslovanskih narodov, ne pa pod pritiskom policijskega režima. Ko bomo združeni vsi v eni močni federativni republiki Jugoslaviji, tedaj bo nas moral respektirati ves svet in konec bo koloniziranja Jugoslavije po francoskih kapitalistih in pariških bankirjih, kakor tudi paševanja generala Wrangla. Sporna ozemlja v Istriji, na Koroškem in Dobruđi bodo čez noč odrešena in potem bomo lahko rekli, da smo narodno osvobojeni in človečansko ujedinjeni.

Gospodarsko vprašanje se naj reši v prid vseh državljanov. Agrarna reforma se naj izvede tako, da pripade zemlja tistim, ki jo sami obdelujejo. Socijalne reforme, kakor poddržavljenje velepodjetij, socializacija rudokopov in premogokopov i. dr. so izvedljive samo v državi, kjer vlada enakost, svoboda in bratstvo in to je mogoče edinole v republiki. Eno važnih socialnih vprašanj je tudi starostno zavarovanje onemoglih kmetijskih in drugih delavcev, ki so v mladosti branili in vzdrževali državo s svojim delom. V miroljubni republiki se bodo namesto vojašnic, katerih je sedaj mnogo preveč, zgradile socijalne ustanove in dobroteljni zavodi, kjer bodo onemogli delavni ljudje lahko prebili poslednje dneve svojega življenja.

Take in enake naprave, ki jih bo uresničil gospodarski parlament v miroljubni republiki bodo odgovarjale današnjim časom vse drugače, nego Obznane in policijske nagajke. Takšno republiko zasleduje SRS in si jo žele gotovo tudi vsi delovni sloji ljudstva. Ko bo dosežen ta naš cilj bo šele mogoče popolno narodno in gospodarsko osvobojenje Jugoslovanov.

Franc Hočevar.

Kmet in delavec.

Njuno trpljenje ter pot do rešitve.

Danes je kapitalizem zaslužnil celi svet. Delavstvo se združuje v

A. Novačan.

Jokeljland.

(Dalje).

† Albinu Mikužu.

V.

Začelo se je ubogo in mučno jetniško življenje, kl je trajalo v Celju dolgih šest tednov. Zunaj je žarel vroči avgust, zunaj je bila strašna vojska, zunaj so vlačili naše kmete in delavce v klavnice na vsa evropska bojišča. Z Mikužem sva bila odločna nacionalista, toda že takrat je v najinih pogovorih drhtel socialni čut, podčrtan z najinim lastnim trpljenjem, da je človek le človek, kateri koli jezik govori in kjerkoli se nahaja. Vojna je najstrašnejši izrastek kapitalizma, ostanek divjih barbarskih dob, ko so ljudje še žrli nekuhano meso in srkali vročo kri zaklanih živali. Vendar pa sva trepetala za Srbijo. Vedela sva, da se tam doli ob Donavi in Savi bije hrabri srbski kmet za svobodo svoje zemlje, za svojo bodočo kulturo, za duševno in gmotno srečo bodočih pokoljenj. Vedela sva, da je srbska gospoda pokvarjena, toda gospoda mora molčati in iti za ljudstvom, kadar se vzdigne ljudstvo v svojem penečem elementu. Bila sva željna novic in verovala, v pravico kakor prvi kristjani po katakombah. Zvedela pa sva malo, o vojnih dogodkih skoro ničesar. Pač je Mikuž porabil vsako priliko in je izpraševal

rišču, kakor raki v skledi, močno zastraženi od vojakov, ki so bili razpostavljeni z nabitimi puškami ob vseh vhodih. Na dvorišču smo zopet našli stare znance iz kasarne, krepkega Savinčana in čudaka vojaka Kneza. Savinčan se je še vedno posmehoval, zvedela pa smo od njega, da je v celici sam in da ima na vratih poleg svojega imena napisano: „Majestäts-beleidigung“. Tudi je povedal, da je njegova celica tik naše: Vojak Knez pa je tudi na sprehodih prebiral na glas litanije iz svojega molitvenika in iskal čike po tleh. Bil je z nami tudi trgovec Cizel iz Polzele, odločen in prepričan panslavist, ki je z mano govoril le po ruski. Bil je najbolj miren in neustrašen, in z Mikužem sva ga imenovala „živa vera“. Ta njegova „živa vera“ je pozneje v resnici zmagala. Na sprehodih smo spoznali tudi tisto žensko bitje, ki naju je prvi večer tako prestrašilo. Bila je sestra ljubljanskega odvetnika Pegana, uboga in slaba, vsa nervozna, toda zelo bistra žena. Ž njo se je sprehajala visoka vitka blondina iz Prlekije, ki je spremila svojega ženina do vojašnice in nevoljna nad izgubo kriknila: „Hoch Serbien“. Vsak dan smo videli nova lica, ječe so se začele polniti tudi s kmeti. Nekega jutra pa opazim celjska trgovca Prico in Kramerja. Gledala sta z okna v

prvem nadstropju, Kramer z zaspanimi črnimi očmi, Prica pa visok, resen in žalosten. Kramer mi je mežikal kakor miška iz luknjice in se je smehljajal in tresel z mrežo na oknu. Prica je umrl na posledicah jetniškega življenja in dostojno je in častno, da temu vrlemu Srbu iz Like, ki se je bil udomačil med nami, postavimo na tem mestu skromen spomenik za njegovo mučeniško smrt.

Ko pa so začeli prihajati naši kmetje, sem jaz oživel in imel v tistih žalostnih dneh srečne trenutke z njimi. Ah, ti naši dobri in hrabri ljudje! Vse jih je takrat zapustilo, advokat in duhovnik, ostal jim je samo strogi avstrijski žandar in vojaška rekvizicija. Advokati so hiteli v paradne lajtnanske uniforme, duhovniki so pridigovali z lec o sovražnikih „cesarja in domovine“ Avstrije, ki jih je treba pobiti. Naš kmet je ostal osamljen in se je čudom čudil, ker ni mogel spraviti v sklad svojega poštenja z lažjo, ki ga je obdajala. V ječi sem spoznal srbskega kmetiča iz Prijedora v Bosni, ki so ga nekje na potovanju v Zidanem mostu vlovili in ki je bil brez košulje. Ker mi je moj prijatelj Albert vtihotapil v ječo nekaj perila z doma, sem lahko Bosancu podaril svežo srajco. Drugi dan na sprehodu je stopil k meni in mi zaklical:

— Evola ti, brate! Čista košulja

svoje stanovske organizacije proti kapitalističnemu družabnemu redu; ker je delavstvo spregledalo in se z uspehom upira kapitalističnim pijavkam, se je gospoda z vso energijo vrgla na ubogega kmeta, ki pa že tako komaj prenaša nezno bremena davkov. Kmet dela od zore do mraka ter si mora večkrat pritrpati, da plača davke. Da bi še kmetje ne spregledali in se s svojimi sotrpini delavci združili v enotno stranko, zalo skrbe razne meščanske stranke, ki imajo različne programe, a smoter vseh je eden in isti, namreč izkoriščati delavno ljudstvo. 5—10% ljudi, privrženec sedanjega kapitalističnega sistema vladanja, vlada 90% kmetov in delavcev.

Vodstvo sedanjih političnih strank imajo razni veletrgovci, posestniki in bankirji. Ti vodijo kmete in delavce, jih izzemajo ter jim takorekoč pijo kri. Če očitaš enemu teh mogotcev, da drvimo z našim sedanjim gospodarstvom v propast, ti odgovori: Res je, in temu je kriva nasprotna stranka. Mi pa pravimo, da so vse meščanske stranke krive sedanjega navzdržnega položaja.

Oklenimo se vsi Slovenske Republikske Stranke, ki združuje v sebi kmete, delavce, male obrtnike in duševne delavce, brez razlike mišljenja in dosedanje pripadnosti. Zaboljšanje gmotnega položaja na tem svetu bo skrbela naša stanovska in politična organizacija, nabiranje zaslužnih del za oni svet pa bodi skrb vsakega posameznika z vestnim izpolnjevanjem svojih verskih dolžnosti. Izberimo si poslance iz svoje srede ter ne zapajmo raznim sebičnejem, ki ne morejo in nočejo razumeti težnj kmetškega in delavskega ljudstva. Ne zapajmo niti onim ne, ki so potegnili vero v politiko. Vera nam mora biti sveta stvar, ki je ne smemo zlorabljeni v politične svrhe.

Dolžnost naših voditeljev mora biti, popraviti brezmejno socialne krivice ter izenačiti razlike med preobilnim bogastvom in preveliko revščino. Če naš delavec zahtevaboljšanje svoje plače, se postopa z njim kot veleizdajalcem; če pa tujerodni

kapitalist izmoghava delavca do kosti, dobi od države zaščito tako, da delavec še s stavko nič ne doseže. Naša vlada pa ne vidi obče revščine, se zanjo ne briga, ampak trosi denar za armado, Vranglovce in druge razne politične pustolovščine. Obrnimo hrbet gnilemu zapadu ter krenimo nov pot proti vzhodu in sporazumimo se sosednimi državami, predvsem z Bolgari in Rusi. Zahtevajmo odpravo prevelike armade, ker nam ta požre največji del naših davkov, ogroža svetovni mir in neti neprestano sovraštvo med sosedi.

Ljudstvo, zbudi se ter se strni v vrste Slovenske Republikske Stranke, ki ima kot svoj prvi politični cilj federativno republiko vseh Jugoslovanov, to je Slovencev, Hrvatov, Srbov in Bolgarov, v kateri bi bili dani vsi predpogoji za nemoten gospodarski razvoj posameznika in cele države.

H.

Pesem Trnoveljčana republikanca.

Poslušajte nas, vsi zaspanci,
Kaj mislijo republikanci,
Da le v republiki je spas
Za kmeta in delavca, za vse nas.

Podajmo bratske si roke
V republikanske vrste stopi vse,
Sovraštvo, jeza naj neha,
V republiki je mir doma.

Ne bo nam Pucelj gospodaril,
Po svoje z voli mešetaril,
Naj si še z delom čast lovi,
Ker z glavo tega zmožen ni.

Tudi Kristjan nas je nasmodil,
Je z geslom „republika“ kroglic nalovil,
A ko poslanec je postal,
Je nam volilec „zbogom“ dal.

Kakor mu Pašič zaukaže
Tako Kristjan zdaj kolesa maže,
Podpiše hitro: „Kristjan jaz,
Sem poslanec le za Vas!“

Za Korošca pa najbolje je
Da v naše vrste vsede se,
Grehe svoje naj popravi,
Da pride zopet k prejšnji slavi.

Na noge zdaj, le vsi na plan,
Napočil je svobode dan,
Novačan prišel je med nas,
Da stre krog nas gosposki pas.

Kar skoro pridejo volitve
Ha, to bodo zopet hude bitve
Republiko volimo vsi,
Delavci, kmetje, kočarji.

Volimo take si poslance,
Ki jedo z nami koruzne žgance
Gospod, pa sam naj se voli
In sebi pamet naj soli.

Živela Radič — Novačan,
Kdor proti nam — bo goljufan.

Jurče D.

Domače vesti.

Vse nove naročnike prosimo, da blagovolijo vplačati naročnino lista po priloženi položnici. Obenem pa naprošamo vse naše somišljenike in prijatelje republikanske misli, naj podpirajo naše republikansko glasilo „Naša vas“ s pridobivanjem novih naročnikov ter z zbiranjem za tiskovni sklad. Vsak naročnik naj skuša pridobiti najmanj enega novega naročnika „Naše vasi“ kot zastopnice kmetiskih in del. koristi.

Shod v Loki pri Žusmu. V nedeljo dne 11. junija 1922. ob 3. uri popoldne se vrši shod Slovenske Republikske Stranke v Loki pri Žusmu v prostorih gostilne Dobovišek. Kmetje in delavci, udeležite se tega shoda.

Za tiskovni sklad „Naše vasi“ je daroval g. profesor Šime Šestan, posestnik v Sevnici, 400 K. Blagemu darovalcu srčna hvala. V posnemanje.

Shod v Pristavi. Vsled pomanjkanja proslora nam žal ni mogoče prinesli posebnega poročila o našem, nad vse krasno uspelem shodu v Pristavi dne 5. t. m., katerega se je udeležilo okrog 2000 ljudi, Slovencev in Hrvatov, od blizu in daleč. Govorili so predsednik SRS Novačan, br. Mahen, Čoh in Strašek. Govoriti je hotel tudi poslanec HRSS g. Herceg, pa mu je bilo od vladnega komisarja g. dra. Brunčka prepovedano. Ker pa so zborovalci protestirali živahno proti temu nasilju od strani vladnega zastopnika, jih je g. Herceg sam moral pomiriti, izrazivši upanje, da bo kmalu prišel čas, ko bosta Slovenec in Hrvat zborovala svobodno na Slovenskem in Hrvatskem. Veličastno sliko zborovanja je ob zaključku povečala še lepo ubrana godba, ki je ob spremljevanju pevcev zasvirala „Lepa naša domovina“ in klicev „Živijo republika“ ni bilo ne konca ne kraja. Oglasilo se je lepo število novih naročnikov, kar je jasen dokaz, da republikanska misel v Sloveniji kljub vsem nasprotovanjem balinašev stalno napreduje.

Slov. Republikanska Stranka in Nemci v Sloveniji. Vsled pomanjkanja prostora v današnji številki približno prihodnjic članek o stališču SRS napram Nemcem v Sloveniji.

Danes v četrtek dne 8. junija 1922. se vrši v Beogradu slavnostna poroka kralja Aleksandra z rumunsko princezino Mariolo, ki je nečakinja bivšega nemškega cesarja Viljema in potomka nemškega rodu Hohenzollern-Sigmaringen. S tem stopa dinastija Karadjordjevičev v sorodstvo s skoro vsemi knezi Evrope. Državni uradi počivajo in trgovine so zaprte. Poyodom poroke se izvrši širša amnestija. Poroka kralja z rumunsko princezino je brezdomno tudi političnega značaja. Poročne svečanosti bodo stale našo državo velikanske svote denarja.

Praktična zveza med kmetom in delavcem se je pokazala prilikom štrajka v zagrebški tovarni kož. Delavci so stopili v štrajk, podjetniki pa niso hoteli niti čuti o zboljšanju delavskih plač. Mislili so, delavci ne bodo zdržali, njih zahteve pa znašajo več, kakor je škoda, katero nam s štrajkom povzročijo. Ubogi delavci, ki nimajo razen svojih delavskih plač nobenih drugih dohodkov, so se med štrajkom obrnili na predsednika Hrvatskega Bloka g. Radiča. Radič je takoj začel z akcijo, da najdejo štrajkujoči delavci delo in zaslužek na kmetih, obenem pa je pritisnil na podjetnike, češ, delavci lahko ostanejo na kmetih, kjer se bodo preživili, še nekaj zaslužili in si utrdili zdravje na svežem zraku. Podjetniki so se prestrašili in preračunali, da bi bila škoda le prevelika, ako ostanejo delavci predolgo na kmetih in so — popustili. Ugodili so vsem zahtevam delavcev. Delavci pa so veseli, da je sloga med kmetom in delavcem rodila uspehe, ki bi jih drugače ne mogli doseči.

Katoliški shodi. Slovenska ljudska stranka je začela s katoliškimi shodi. Zakaj, to ve pri nas vsako dete. Naznanjamo vsem našim pristašem, in vodstvu SLS, da bomo tudi mi začeli prirejati katoliške republikanske shode. Na naših shodih nastopajo kot govorniki hrvatski duhovniki, ki ravno tako mašo berejo kakor naši. Naše geslo je: Proč s frakarskim in framazonskim liberalizmom! Proč s trohnobo političnega klerikalizma!

je bolja od vina. Kako sam sada gospodski, glej, kako sam sada gosposki!

In je poskakoval in se je smehljaj, blažen in zadovoljen kakor dete.

Iz Prlekije je zašel v naše mračne prostore gospodar Anton Kosi, mož sivolas in oče številnih otrok, in je prinesel k nam vso svežino meni toli dragega sladkega prleškega narečja.

— Da te vrag, je klical Kosi s svojim tenkim glasom, kak su me samo zagrabili! Nič nisen krif!

Dražil sem ga, da je najbrž nameraval porušiti most ali pa vzdigniti tračnice na železnici.

— Vrag me skela, če sen, je klical Kosi, nedužen sen, kakti malo dete. Bog i bogme, če sen krif! I tri vagone suhlih sliv sen naküpa, pa je zaj vse prepalo...

Na te naše sprehode je najbolj nestrpno čakal moj Mikuž. Pripravljaj se je v celici za dvorišče kakor v nedeljo za cerkev. Celo v malo žepno ogledalo se je pogledal pred sprehodom... Zakaj, pričakoval je vsakokrat, da bo videl svojo ženko, ki je neutrudno prihajala vsak dan v Celje, da bi ga videla. Pošiljala mu je malenkostne priboljške, ki jih je Mikuž visoko cenil... Skrivaj pa je prišla na okno v hiši blizu minoritske cerkve, odkoder je imela razgled po dvorišču. Mikuž je imel črne očali proti solncu in se je oziral v ono stran kakor

mornar po nebeških zvezdah. In potem se je začelo mahanje z roko, pritajeno klicanje, glasen šepet, dokler ni Mikuža opozorila straža, da ne sme postajati. Nekega dne pa se mu je posrečilo, da je govoril z ženko dolgo in na glas. V prilličju jetnišnice se je namreč za oknom z železnimi križi pokazala črna lepa ciganka, prava Carmen, ki so jo bili zapri, ker je pretepla neko svojo nasprotnico v ljubezni. Vsi vojaki, ki so nas stražili, so omamljeni od njene lepote gledali samo ciganko in se šalili z njo. Ciganka je razposajeno prepevala, lahko zibajočo se slovensko pesem:

Je pa davi
slanca pala
na zelene travnike.
Je za gvišno
pomorila
vse te drobne rožice...

Vsi smo se zgrnili pod njenim oknom kakor čebele v roju. Ko je odpela, se je ogledala in dejala, da si bo izmed nas izvolila novega fanta, ker so njenega vzeli na vojsko.

— Mene vzemi! je zaklical vojak Knez in je vendar enkrat povzdignil svojo večno povešano glavo.

— Ne, tebe ne maram, je odgovorila ciganka, ti si bolj ježevoga rodu.

Razgledovala se je kakor kraljica. — Tebe bi vzela, je pokazala na mene, pa imaš prevelik nos. Taki z velikim nosom se radi pretepajo in ljubosumni so kakor orli.

Obžaloval sem resnično, da me ne mara.

— Tisti-le bo moj, je pokazala na krepkega Savinjčana. — Dodji k meni, golube moj! ga je klicala hrvatski.

Savinjčan je dvignil obe roki in se grlato zasmeljal:

— Pod vrbo se poročimo, pod zvezdami se ljubimo...

Vojak Knez pa se je ljubosumen jezil.

— Strašilo cigansko, je vpil hripavo, poznamo mi tako sorto cigansko...

— Na! ga je dražila ciganka in stiskala svoje polne grudi v železni križ. — Na, hočeš mleka, ciganskega mleka...

Vojak Knez je začel rentaciti in žugati. Tedaj so nas straže razpodile in tudi ciganko je pogal z okna osoren glas od znotraj.

Medtem se je Mikuž dodobra dogovoril s svojo ženo, ki ga je potolažila z novico, da pojde kmalu domu. Bil je ves blažen in ginjen do solz.

— Moja žena, moja dobra žena je šepetal, ko smo se vračali nazaj v celico.

Kakorkoli smo hrepeneli po njih, smo se vendar teh sprehodov kmalu naveličali. Mrzke straže, kup pustega zidovja okrog in tesno dvorišče. Kakšna je to sreča, hoditi v polukrogu in ne govoriti na glas! Zunaj pa so valu-

joča žita, zeleni travniki in gozdovi v veličastnem miru, so hladne reke in potoki, so dolge zamišljene bele ceste. Soparni dnevi v celici so postajali vse bolj nezno. Tudi je enolična hrana, zjutraj in zvečer močna črna kava, opoldne navadno smrdljiva govedina, mnogo pripomogla, da se je začelo rahljati naše živčevje. Ležal sem po cele dneve na hrbtu in premišljeval o svojem življenju. Težko kesanje mi je razjedalo dušo, kesanje za vse zamujene ure, za vsa stranpotja, za vse grehe moje. Izpovedoval sem se nemi blede steni in v dolgih nočeh brez spanja obupaval nad vsemi svojimi velikimi mladostnimi načrti. Čim sem zadremal, pa me je morila mōra, nezno težki košmar z vsemi prikaznimi strahu, stonogi in stoglav vampir je srkal moč mojih živcev, da mi je ledenela kri in so padali čez mojo glavo divji slapi nervoznega šumenja. A kadar so bile muke najtežje, se mi je prikazal moj stari z dolgo belo brado, ki je prijazno prikimoval in me smehljaje božal po čelu. O tem starcu, ki se mi prikazuje še danes pred vsako važno odločitvijo in ki ni llešič, sem napisal pesem na steno naše celice.

Našel jo je v celici moj naslednik Franc Mahen, jaz pa sem jo pozabil in ne vem več, kacc se je glasila.

(Dalje prih.)

Našo duhovščino pa opominjamo, da pravočasno odpre oči in pogleda: Volja slovenskega ljudstva ni avtonomija, marveč slovenska republika v okvirju velike zvezne Jugoslavije.

Gospodarstvo.

O škropljenju vinske trte.

Proti peronospori škropimo vinsko trto z raztopino modre galice, ki ji pridenemo nekoliko apna. Kakor vsako sredstvo za zatiranje bolezni in škodljivcev, je tudi to sredstvo sestavljati in uporabljati pravilno, da bo učinek tem popolnejši. Zato je potrebno vedeti vinogradniku sledeče:

Galico, kakor tudi apno je razstopiti v posebnih posodah in pomešati šele neposredno pred škropljenjem. Pred nalivanjem v škropilnico, ozir. škropljenjem je mešanico dobro premešati z leseno lopato ali slično napravo. Glede sestavine jo je preizkusiti pred uporabo s koščkom rudečega lakmusovega ali belega fenoltaleinovega papirja. Lahko bi se namreč pripetilo, da bi bila prekislila in bi škodovala mlademu nežnemu lističu. V dobro prirejeni mešanici postane lakmusov papir modrikast, beli fenoltaleinov papir pa lepo rudečkast.

Primes apna ima nalogo odvzeti galici kisline ter napraviti mešanico neškodljivo (alkalično). Zato se ga vzame samo po potrebi. Mesto apna vzamemo lahko tudi sodo ali druge kemikalije.

Mešanice je prirediti samo toliko, kolikor jo porabimo za škropljenje v enem dnevu, ker dalje časa stoječa mešanica nima pravega učinka. Raztopljeno galico in apno pohranimo le v nepomešanem stanju brez škode za dalje časa. Prirejeno galico pa konserviramo za nekaj dni tudi na ta način, da dodamo mešanici sladkorja ali mleka in sicer na 1 kg galice 20 g sladkorja ali 1 l mleka.

Poškropiti je vse trtne dele in sicer tako fino, da izgleda, kot da bi padla na nje gosta megla ali rosa. Pri takem razpršenju se mešanica lepo porazdeli in prime na listje in mladike. Ako bi pa galico polivali v curkih po trsju, bi ista odtekala in ne prišla do pravega učinka. Škropi se naj prav posebno spodnje strani listja, zelene rozge in grozdje. Peronospora se namreč naseli le na spodnji strani lista, odkoder se dalje razširja. Zato je najbolje uporabljati škropilnice z dolgimi cevmi in navzgor zakrivljenimi razpršalniki, ki omogočijo poškropljenje trsja od spodnje strani.

Škropiti je po mogočnosti v suhem brezvetrnem vremenu, a ne v rosi ali dežju. Galica se mora na trsju dobro posušiti; ako bi se to vsled slabega vremena ne zgodilo, je škropljenje takoj ponoviti.

Prvo škropljenje je izvršiti najkasneje tedaj, ko so najdaljše mladice dosegle dolžino ene pedi. Drugič se naj škropi dva tedna kasneje, tretjič pa tri tedne po drugem. V ugodnem suhem in vročem poletju zadostuje 3-kratno škropljenje popolnoma. Ako je pa letina za razširjanje peronospore ugodna, to je mokra in deževna, je škropiti v presledkih enega tedna od prvega škropljenja naprej pa do zadnjega. V tem slučaju škropimo 4-6-krat na leto.

Za prvo škropljenje vzamemo na 100 l vode do 1 kg modre galice, pri drugem in vsakem nadaljnjem škropljenju pa pol kg več, dokler ne pridemo do 2½ kg, pri kateri količini ostanemo. Pri uporabi sode mesto apna vzamemo na 1 kg galice ¼—1½

kg kristalizirane sode. Apna dodamo po potrebi od 1—3 kg na 100 l mešanice. S sodo pripravljeno mešanico je uporabiti čimprej, ker bi se drugače pokvarila in listju škodovala.

Namesto z raztopino modre galice škropimo tudi lahko z bosnapasto, v katerem slučaju vzamemo 1½ do 3 kg bosnapaste na 100 l vode brez dodatka apna ali sode.

Ivan Štampar, upravitelj
vlastelinstva Zorkovac pri Karlovcu.

Po svetu.

Slepec obtožen umora. Pred berlinskim sodiščem se je moral zagovarjati slepec Feliks Mehr, ki je oslepil v svojem 18. letu. Kot slepec se je oženil ter imel v Posnu malo trafiko. Po tretjem porodu mu je umrla žena. Moral je zapustiti Posen in se preseliti v Berlin, kjer pa se mu je godilo vedno slabše in končno ni mogel preživljati več svojih otrok. To ga je napotilo, da je neko noč, ko sta otroka spala, odprl pipe plinske cevi. Zjutraj so našli vse tri v nezavesti, vendar pa so jih mogli še rešiti. Sedaj se je moral zagovarjati slepec zaradi poizkušene umora svojih otrok. Porotniki pa so ga soglasno oprostili ter zbrali takoj tudi večjo svoto, da pomagajo bednemu slepcu.

Pozdrav pri kihanju je prastarega izvora. Že v Homerjevi pesnitvi Odiseji se govori o kihanju, ki so ga imeli za srečno znamenje. Ko je nekdo kihnil po bitvi pri Salanini pri žrtvah, ki jih je Temistokles daroval bogovom, je takoj višji duhovnik proglasil za to srečno prerokovanje. Kristjani so ta običaj izpremenili v povsem krščanski pozdrav, ki se je uveljavil posebno po letu 591, ko je v Rimu razsajala strašna kuga, čije glavno znamenje je bilo neprestano kihanje. Pri Slovencih želimo kihajočemu: „Bog pomagaj!“ ali pa „Na zdravje!“ Nemec pravi: „Gott helf!“ ali „Zur Gesundheit!“ Anglež želi kihajočemu: „Bog Vam blagoslovi!“ Italijan pravi: „Prosil!“ (naj Vam to koristi) ali „felicita!“ (Sreča!) Židje želijo kihajočemu: „Tubin chaim!“ (dolgo življenje). Mohamedanci zakličejo: „Ur hamah Allah!“ (Bog ti blagoslovi!). Indi pravijo: „Živel!“ na kar se odgovori „s teboj!“

Novo srečo in veselje življenja dobi vsaka dama, ako svojo zunanost polepša ter se s tem vsakemu bolje dopade. Mnogo in vedno se čuje hvaliti kako priljubljena sredstva so za nego lepote: Fellerjevo „Elsa“-lilijno mlečno milo, „Elsa“-obrazna pomada, „Elsa“-tanochina pomada za rast las od lekarnarja Eugen V. Fellerja, Stubica donja Elsar trg št. 318. Hrvatska.

Vinorejci, čuvajte se prevelikih stroškov s popraviljem škropilnic proti peronospori. Ne kupujte vedno novih gumijevih velikih in malih ploč, raznih kožnih delov in ne pošiljajte razlotanih škropilnic kleparju na popravilo, temveč naročite si novo škropilnico „Orel“, ki nima gumijevih niti kožnih delov in je uporabna brez popravila najmanj 10 let. Škropilnica „Orel“ je patentirana kot domači izum našega izkušenega starega vinorejca na Vrhovcu pri Zagrebu, a napravljena je iz čistega bakra in medi.

Predelujemo vsako drugo škropilnico na sistem „Orel“ za K 1000—, nove pa prodajamo po 2000 kron.

Vprašanja in naročila sprejema in takoj izvršuje

Središnji Savez hrvatskih seljačkih zadruga u Zagrebu, Mihano-
vičeva ul. 2.

Brzjavni: Zadrugar. 1-4. Telefon 17-14.

Širite list „NAŠA VAS“

LEPOTA

kože, obraza, vratu, rok, tako kakor tudi lepa rast las, se morejo samo skozi razumno nego lepote doseči. Tisočera pripoznanja so dospela od vseh dežel sveta za lekarnarja Fellerja:

„ELSA“ LILIJNO MLEČNO MILO najbolje blago, najfinejše „milo lepote“; 4 kosi z zamotom in poštnino 120 kron.

„ELSA“ OBRAZNA POMADA odstrani vsako nečistost kože, solčne pege, zajedance, nabore itd., naredi kožo mehko, rožnato-belo in čisto; 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštnino 80 kron.

„ELSA“ TANOCHINA POMADA ZA RAST LAS krepi kožo glave, preprečuje izpadanje, lomljenje in cepanje las, zaprečuje prhut, prerano osivelost itd.

2 porcelanasta lončka z zamotom in poštnino 80 kron.

PRODAJALCI ako naročijo najmanj 12 kosov od enega predmeta dobijo popust v naravi.

RAZNO: Lilijno mleko 24 K; Brkomaž 10 K; najfinejši Hega-puder dr. Klugera v velikih originalnih škatuljah 40 K; najfinejši Hega zobni prašek v patent škatuljah 40 K; puder za gospo v vrečicah 8 K; zobni prašek v 4 škatuljah 12 K; v vrečicah 8 K; Sachet dišava za perilo 12 K; Schampoon za lase 8 K; rumenilo 12 listkov 48 K; najfinejši parfem po 48 in 60 K; Močne voda za lase 80 K. Za te razne predmete se zamot in poštnina posebej računa.

EUGEN V. FELLER, lekarnar, Stubica donja, Elsa trg št. 318, Hrvaško.

VAŠA ŽELJA

imeti res dobro in zanesljivo uro, je izpolnjena, ako si preskrbite uro iz znane urarske tvrdke

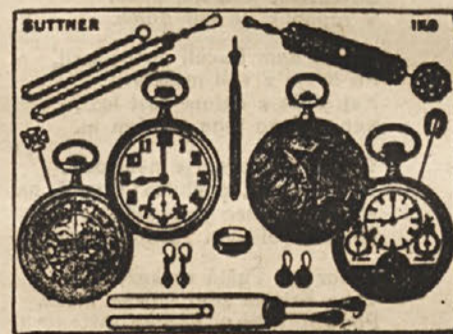
SUTTNER.

Prihranite si popraviljanja in jezo.

Najfinejše ure

iz nikla, srebra, tula in zlata i. t. d. **Naročne ure.** Bogata izbirka verižic, prstanov, uhanov, naročnic, predmetov iz zlata in srebra vsake vrste.

13-9

Zahtevajte cenik s slikami od:

Tvorniške tvrtke H. SUTTNER, Ljubljana, št. 979

Samo 1 dinar je treba poslati „a stroške ako želite“, da se Vam takoj brezplačno pošlje veliki katalog.

Oglejte si 52-10
manufakturno trgovino

J. KUDISZ

Celje-Gaberje št. 16,

nasproti vojašnici Kralja Aleksandra.

Priporoča se vsem odjemalcem:

:: na **drobno in debelo.** ::

Dospela je velika množina inozemskega blaga po zelo nizkih cenah; na primer sukno za moške in ženske obleke, celir, šifon in raznovrstno manufakturno blago.

Sadjarji!

Išče se v zakup posestvo, ležeče v Savinjski dolini, primerno za ustanovitev večje drevesnice za to dolino. Vse zavedne sadjarje in zanimance prosi za ponudbe in nasvete
Drevesnica J. DOLINŠEK,
Št. Ilj.-Velenje.

Fotograf „Pelikan“

umetniški zavod v Celju Razlagova ulica poleg hotela Union, priporoča cenj. občinstvu svoje slike v znani dovršenosti.

SLIKE: za poroke, za društva, za tovarne, za nagrobni kamen, rizbe za klišeje, za lepake, razglednice in razno reklamo, povečave po vsaki sliki in vsaki izpeljavi.

6-4

Kupujem vsako množino

smrekovega lesa,

debelina 10—50 cm, parjene bukovine in stavbenega lesa franko državne meje.

Ponudbe na Fratelli Odoardi Roma (Rim) Via Vespasiano 58 ali Hotel „Union“ Celje.

13-2

Štefan Lokar

Gaberje pri Celju 26-15

Kupuje in prodaje vsakovrstni stavbeni in rezani les.

TISKARNA A. RODE

Vizičke, poročna naznanila, zavitki, pisma, računi, bolete, vabila, lepaki, letaki, posmrtnice, cirkularji, stroškovniki, trgovske karte, knjige v vseh velikostih, brošure, časopisi ter sploh vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela v eni ali več barvah. :: Izdelovanje štampilj iz kavčuka.

LASTNA KNJIGOVEZNICA

izvršuje vsa v svojo stroko spadajoča dela ceno in okusno.

CELJE, RAZLAGOVA ULICA 12.